N°. 57. 1863.

Bredasche Courant.

DONDERDAG 16 JULIJ.

De BURGEMEESTER van *Breda*, brengt ter algemeene kennis dat de Gemeente-Raad in het openbaar zal Vergaderen op Zaturdag den 18. Julij aanstaande, des voormiddags ten 10½ ure, ten Raadhuize aldaar.

De te behandelen zaken zijn:

A. Ingekomen stukken:

1. Besluiten van Gedeputeerde Staten, betrekkelijk het doen van af- en overschrijvingen op de dienst van 1862.
2. Besluit van Gedep. Staten, houdende afwijzing, betreffende de reclame van mr. *C. van Baerle*, tegen den aanslag van den hoofdelijken omslag van 1863.
3. Missive van den heer Commissaris des Konings, betreffende de regeling der tolheffing op de Rijks groote wegen.
4. Missive van het armbestuur, geleidende de begrooting voor 1864.

B. Rapporten en mededeelingen:

1. ten aanzien de overdragt aan het rijk van het paleis van justitie.
2. idem van de aanbesteding van het herstel van den havenmuur.

C. Aangehouden zaken:

Belasting op de gepelde haver en wijziging van het tarief van den visch.

D. Benoeming van het stembureau voor de verkiezing van leden van den gemeenteraad.

Breda, den 15. Julij 1863.

De Burgemeester voornoemd,

KERSTENS.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13den Julij.

Het jongste nommer van den *Moniteur Universel* deelt den tekst mede der depêche, welke de heer *Drouyn de Lhuys* aan den Hertog van Montebello, Fransch gezant te St. Petersburg, heeft gerigt. De Fransche nota ademt geheel den geest van de Oostenrijksche, en zoowel in den vorm als in den inhoud vindt men dezelfde gematigdheid als in de depêche van den heer *von Rechberg*. Het tweede der zes punten, welke in de aandacht van het Hof van St. Petersburg worden aanbevolen, nadert intusschen meer in vorm dat der Engelsche nota.

Frankrijk vraagt voor Polen eene Nationale Vertegenwoordiging, met gelijke bevoegdheden als die van November 1815, terwijl Oostenrijk eene Nationale Vertegenwoordiging wenscht, die deel neemt aan de wetgeving en bevoegd is eene afdoende contrôle uit te oefenen. Vervolgens dringt de heer *Drouyn de Lhuys* er op aan om een wapenstilstand in het leven te roepen, aangezien de onderhandelingen anders bijna onmogelijk worden.

— Alhier is een telegram ontvangen, dat de onvoorwaardelijke en geheele overgave van Mexiko berigt. Een gedeelte van het garnizoen had den 30sten Mei die stad reeds ontruimd en de hoofden der Katholijke partij hadden zich aan den Maarschalk *Forey* komen onderwerpen. De hoofdstad was dientengevolge den 5den Junij bezet door een korps, onder bevel van den generaal *Bazaine*, terwijl drie dagen later het gansche Fransche leger plegtig bezit van de stad zou nemen.

Zaturdag avond jl. waren al de openbare gebouwen te Parijs geillumineerd, wegens de vermeestering der stad Mexiko, waarvan 's ochtends van dien dag berigt was ontvangen.

Hoewel dat feit door sommigen wordt voorgesteld als het einde van den oorlog in Mexiko, is de Parijsche effectenbeurs jl. Zaturdag in de flaauwe stemming gebleven, waarin zij sedert eenigen tijd verkeert.

— Zaturdag werd te Parijs verzekerd dat een lid van den Senaat, gewezen gouverneur der Fransche kolonie Réunion, de heer *Delisle*, uit Frankrijk naar Mexiko was gezonden om daar te lande, gedurende het meer of min kortstondige verblijf der Fransche troepen, aan het hoofd van het burgerlijke bestuur te staan. — Later is dit berigt van de zijde der regering tegengesproken geworden.

Volgens berigten uit Konstantinopel, door de *Patrie* medegedeeld, zou de Porte hare medewerking weigeren tot de vereeniging van de Ionische Eilanden met Griekenland, en zou de Britsche gezant er nog niet in geslaagd zijn om haren tegenstand in deze te overwinnen.

— Een jonger bladen meldt dat de Fransche regering voornemens is nog eenige oorlogsvaartuigen naar Madagascar te zenden.

Parijs, 18 *Julij*. De *France* verhaalt dat de generaal *Bazaine* uit Mexiko naar Cuernavaca, alwaar het Mexikaansche leger van den generaal *Comonfort* staat, voortrukt, ten einde dat punt, welks bezit voor ons van veel belang is, te bemagtigen.

Volgens hetzelfde blad heeft de Koning van Denemarken aan de drie beschermende mogendheden voorgesteld, den Piraeus te bezetten, onder kennisgeving dat Koning *Georg* zijn vertrek naar Griekenland voorloopig zoude uitstellen.

RUSLAND.

Volgens bijzondere brieven uit St. Petersburg zou de reis der Keizerin om politieke redenen uitgesteld zijn, en zou men, alvorens H. M. vertrok, de uitwerking willen afwachten van de naar Londen, Parijs en Weenen gezonden nota's van antwoord.

— Ten gevolge van het aan den heer *Wielopolski* verleende verlof is de generaal *Berg* met het voorzitterschap van den raad van administratie, in geval van afwezigheid des Stadhouders belast.

De generaal *Murawieff* heeft, volgens berigt uit Wilna van den 9den, eene verordening uitgevaardigd, houdende dat alle door opstandelingen uit staats- en gemeente-kassen weggenomen gelden door de Poolsche grondeigenaars van het betrokken district binnen 10 dagen moeten vergoed worden, bij gebreke waarvan hunne goederen zullen worden verkocht.

Volgens berigt van de Poolsche grenzen is in alle kerken een protest tegen de inhechtenisneming van den aartsbisschop *Felinski* voorgelezen. De bisschop *Rzewuski*, de vicaris van den aartsbisschop, heeft zijn ambt nedergelegd. Voor het geheele koningrijk is een kerkelijke rouw uitgeschreven, ten gevolge waarvan de klokken niet meer geluid worden. Een aantal geestelijken zijn des nachts in hechtenis genomen.

ENGELAND.

LONDEN, den 12den Julij.

Er loopt op nieuw een gerucht dat de Koningin van plan zou zijn afstand te doen van den troon. Deze aangelegenheid, zoo heet het, zal bij de aanstaande reis naar het Vasteland worden bepaald. De Koningin wenscht daarover mondeling te overleggen met den Koning der Belgen, om zich daarnaar te gedragen. Mogt de Koningin aan dit plan gevolg geven, dan zal zij het grootste gedeelte van het jaar op Balmoral en Osborne doorbrengen. Het gerucht, als zou zij zich met der woon in Koburg vestigen, verdient geen geloof.

— De geruchten van eene ministerieele wijziging worden ten sterkste weersproken, ofschoon sommige bladen meenen dat het verschil van gevoelen tusschen lord *Palmerston* en graaf *Russell* nog niet geheel is vereffend.

— Baron *Brunnow* heeft lord *Russell* de verzekering gegeven, dat Prins *Gortschakoff*, in spijt van den invloed der militaire partij, zijne der Europesche politiek gunstige plannen zal doorzetten. Men moet hem slechts den tijd laten om den Czaar te overtuigen en om de hinderpalen uit den weg te ruimen, welke zijne vredelievende plannen belemmeren.

— Aan een Parijsch dagblad, hetwelk de Engelschen op Madagascar verdacht houdt van deelneming aan de aldaar voorgevallen revolutie, antwoordt de Londensche *Morning Post*, dat de Engelschen geenerlei voordeel van dezelve konden verwachten en alleen daardoor reeds boven de verdenking van medepligtigheid verheven zijn.

Het Londensche Zendeling-genootschap heeft van zijne zendelingen op Madagascar, bepaaldelijk van den heer *Ellis*, die aldaar sedert geruimen tijd werkzaam is geweest, berigten omtrent de jongste gebeurtenissen ontvangen en aan het publiek medegedeeld.

De heer *Ellis* velt over wijlen Koning *Radama* geen gunstig oordeel; zijne menschlievendheid erkennende, beschrijft hij hem als eenen dronkaard, die zijnen regentenpligt verwaarloosde en door onmatigheid zijne geestvermogens schier had verloren.

Over zijne weduwe zegt hij niets ongunstigs, maar getuigt dat zij tot het laatste toe alle moeite heeft gedaan om het leven van haren gemaal te redden. Van de bevolking schrijft hij, dat zij, hoewel medelijden met den Koning hebbende, de wapenen niet heeft opgevat om hem zijn leven te helpen verdedigen.

Aangaande de gevolgen der revolutie zegt hij, dat zij aan Madagascar reeds de kiemen eener constitutionnele regering, in plaats der onbeperkte

heerschappij, heeft aangebragt, en voor het Christendom of het handelsverkeer geenszins een dreigend voorkomen heeft.

Aan het slot van zijnen brief schreef hij den 17den Junij: »Alles gaat goed. De nieuwe souverein, Koningin *Rasoaherena*, heeft aan Koningin *Victoria* en aan Keizer *Napoleon* geschreven, en hun hare troonsbeklimming medegedeeld onder betuiging dat zij de vriendschapsbetrekking met hen wenschte in stand te houden en hunne onderdanen in haar gebied wilde beschermen. De vooruitzigten voor ons zendelingwerk schijnen bijzonder gunstig te worden toe."

— Volgens een Amerikaansch blad, is een der rijkste petroleum bronnen ontdekt op Farrellform, Old-Creek, in Pennsylvanië. Jongstleden Zaturdag begon de bron te vloeijen en kort daarna kwam de olie met zulk een kracht naar boven, dat zij vijftig voeten hoog werd opgeworpen. Dagelijks worden er 2000 tonnen gevuld, zoodat de eigenaars elken dag 6000 dollars verdienen.

— Blijkens de berigten uit New-York van den 1sten dezer stond het geheele leger van *Lee*, den veldheer der Zuidelijken, in Pennsylvanië, terwijl het gansche leger der Noordelijken zich op den noorder oever van den Potomac bevond.

De generaal *Hooker* was door den president *Lincoln* op zijn verzoek van het opperbevel over het leger van den Potomac ontslagen en vervangen door den generaal *Meade*, iemand die niet eensklaps uit eene burgerlijke betrekking in het korps officieren overgestapt, maar aan de militaire akademie opgeleid is. Hij voerde laatstelijk bevel over eene afdeeling van het leger aan den Potomac.

Evenwel had deze plotselinge optreding van eenen nieuwen opperbevelhebber te midden van het dreigende gevaar algemeene bevreemding in het Noorden gebaard en het wantrouwen op het beleid der krijgsbedrijven vergroot.

Eene sterke afdeeling Zuidelijke kavallerie was reeds veertien mijlen beNoorden Washington gezien, en al de spoorweglijnen, waardoor de hoofdstad met de Noordelijke Staten verbonden werd, waren, met uitzondering van eene, door de Zuidelijken bezet of vernield. Te Baltimore en in het westelijk deel van Maryland was de krijgswet door de overheden der Unie afgekondigd.

In Pennsylvanië hadden de Zuidelijken nog geenen regelmatigen tegenstand ontmoet; de bevolking van dien staat had den inval eerst nagenoeg ingelijk aangezien, doch zij begon nu in de weer te komen, en meer blijken te geven van ernstigen wil om zich te verdedigen.

Intusschen had eene afdeeling Noordelijke troepen, die in het oosten van Virginia stond, eene dreigende beweging tegen Richmond gemaakt, en er was zelfs eene afdeeling Noordelijke ruiterij gezien op een punt hetwelk slechts negen mijlen van Richmond lag. De President *Davis* had krijgsvolk opgeroepen om in plaats van het met *Lee* uitgerukte leger den grond der Confoederatie te verdedigen.

Terwijl rondom Washington beslissende of althans gewigtige gebeurtenissen op handen schenen, werden de krijgsoperatiën bij Vicksburg en bij Port Hudson voortgezet met slechten uitslag voor de Noordelijken, en was in Kentucky de strijd door de Zuidelijken hervat.

Londen, 13 *Junij*. In het Hoogerhuis heeft lord *Russell* in antwoord op eene vraag van lord *Malmesbury* verklaard, dat het door een dagblad medegedeelde berigt, volgens hetwelk de vloot bevel zou hebben ontvangen om zich naar de Oostzee te begeven, ongegrond is.

Daar lord *Grey* de vrees uitdrukte dat de politiek der regering tot oorlog zou leiden, heeft lord *Russell* uitdrukkelijk verklaard, dat Engeland in geen geval ten gunste van Polen den oorlog aan Rusland zou aandoen, en dat eene tusschenkomst moeijelijk was, hoofdzakelijk wegens de onder de Polen zelve bestaande verdeeldheid. Lord *Derby* heeft daarop zijn genoegen betuigd over de verklaring, dat de regering niets zou doen, wat tot eenen oorlog aanleiding zou kunnen geven.

In het Lagerhuis heeft de heer *Roebuck* zijn voorstel tot erkenning van de Confoederatie ingetrokken. Lord *Palmerston* keurde dit besluit goed, en drukte de hoop uit dat dit de laatste maal zou wezen dat een lid aan het Huis mededeeling deed van gesprekken met een vreemden souverein gevoerd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 15den Julij.

In de zitting der Provinciale Staten van ll. Vrijdag was onder de ingekomen stukken o. a. eene missive van de Commissie tot verbetering der uitwatering in het arrondissement Breda, verzoekende dat Zr. Ms. magtiging zal worden gevraagd tot voortzetting harer werkzaamheden na de sluiting der zitting. Dienovereenkomstig werd besloten. De Voorzitter deed opmerken dat in de Commissie eene vacature is ontstaan, door het overlijden van den heer *van Ginneken*, en benoemt, na bekomen magtiging der vergadering, in zijne plaats den heer *van der Burgh*.

Door de vergadering werd goedgekeurd een door Gedep. Staten met de regering gesloten kontrakt tot regeling der geschillen over de paleizen van justitie.

De centrale Commissie van rapporteurs brengt, bij monde van den heer *Diepen*, rapport omtrent de begrootingen uit.

Bij de behandeling der heffing van provinciale opcenten verklaart de commissie te treden in de inzigten der regering en stelt mitsdien voor de opcenten op de grondbelasting der gebouwde en ongebouwde eigendommen met $4^1/_2$ opcenten te verhoogen.

Bij de uitgaven wordt voorgesteld aan Bergen-op-Zoom eene subsidie te verleenen van *f* 200 voor het teekeninstituut.

In deze zitting werd voortgezet de beraadslaging over het reglement ter voorkoming der verspreiding van besmettelijke ziekten onder het vee. Het artikel 2 werd met 33 tegen 18 stemmen aangenomen, waarbij uitgemaakt wordt dat alleen de houders van *besmette* paarden of runderen onder straf tot aangifte aan den burgemeester zijn verpligt, maar niet de houders van *verdachte* paarden of runderen.

Het art. 3, bepalende de gevallen door den burgemeester tot aangifte te geven, waarbij weder eene vergelijking werd gemaakt over het onderscheid tusschen *besmet* en *verdacht*, werd met 38 tegen 13 stemmen verworpen. Het gevolg van deze aanneming en verwerping is geweest, dat bij het artikel 4 onderscheidene amendementen werden voorgesteld, die alle, even als het art. zelf, verworpen werden, waarop de vergadering zich met het voorstel van den rapporteur der commissie, den heer *B. Borret* vereenigde, dat de commissie in nader overleg zou treden.

In deze zitting werden een aantal subsidiën aan verschillende gemeenten tot dekking der kosten voor het Lager Onderwijs toegekend.

— In de zitting van Zaturdag zijn de begrootingen met bijbehoorende stukken waaronder eene bijdrage van *f* 200 voor de Teekenschool te Bergen-op-Zoom aangenomen.

Omtrent de opcenten is besloten den Koning te verzoeken de heffing van 4 opcenten op de grondbelasting en 1 pCt. op het personeel.

De Reglementen op de waterschappen van de *Kleine-Wetering* en tot verbetering der afwatering der rivier de Dommel zijn vastgesteld, de verdere behandeling van het reglement ter voorkoming van de verspreiding van besmettelijke ziekten onder de paarden en runderen in deze provincie, is op verzoek der Commissie uitgesteld tot de najaarsvergadering.

De Vergadering heeft daarop besloten dat de zomerzitting voor den termijn van 14 dagen zou gesloten worden en de Voorzitter heeft namens den Koning deze zomerzitting gesloten verklaard.

— Bij besluit van 6 Julij, n°. 46, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw te benoemen de heeren *F. W. H. van Opstall* en *G. van Diesen*, ingenieurs van den waterstaat.

— Op gisteren heeft te 's Gravenhage de uitwisseling plaats gehad der acten van bekrachtiging op de tractaten wegens den afkoop van den Scheldetol, tot regeling van de Maasaftappingen, mitsgaders op de handels- en scheepvaart-overeenkomst, respectivelijk den 12den Mei 1863 tusschen Nederland en België gesloten.

— Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken, de heer *Thorbecke* is van zijne reis naar Noord-Brabant en Limburg in de residentie teruggekeerd verwacht.

— De Minister van Financiën heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat de aflossing van de door het Rijk gewaarborgde schuldbrieven ten laste der Overzeesche bezittingen zal geschieden den 1 Augustus a. s., met bijbetaling der tot aan dien dag sedert 1 April jl. verloopen rente, bedragende voor de schuldbrieven van *f* 1000 eene som van *f* 13,33 en voor die van *f* 500 eene som van *f* 6,66$^1/_2$, en zulks tegen intrekking dier stukken, welke door of namens de eigenaren geteekend en voorzien moeten zijn van alle daarbij behoorende coupons, waarvan de eerste verschijnt den 1 October 1863. De bedoelde aflossing zal plaats hebben: *a*, bij de Nederlandsche Bank, en *b*, bij de arrondissements-betaalmeesters te Amsterdam, 's Hertogenbosch, Arnhem, 'sGravenhage, Rotterdam, Middelburg, Utrecht, Leeuwarden, Zwolle, Groningen, Assen en Maastricht, doch bij deze betaalmeesters alleen voor de stukken van wier nommers hun vóór of op Vrijdag 24 dezer opgave zal zijn gedaan.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft dezer dagen aan de Gedep. Staten der provinciën eene aanschrijving gerigt om te zorgen, dat voortaan op de gemeente-begrootingen geene uitgaaf worde gebragt voor ververschingen ten behoeve der leden van de bureaux van stemopnemingen, daar het hem gebleken was, dat op sommige gemeentebegrootingen een post daarvoor was uitgetrokken. De minister is van oordeel, dat mogen vroeger dergelijke uitgaven ten laste der gemeenten gebragt zijn, de tegenwoordige orde van zaken dit niet schijnt toe te laten.

— De Alg. Synode der Nederl. Herv. Kerk heeft in eene harer jongste zittingen besloten de gemeente onder haar ressort uit te noodigen om den Zondag, die de publieke viering onzer bevrijding in 1813 voorafgaat, aan eene godsdienstige gedachtenis der gewigtige gebeurtenis te wijden.

— Laatstleden Vrijdag en Zaturdag hebben de kadets van het 3de en 4de studiejaar der Koninklijke Militaire Akademie het kamp op de Ginnekensche heide, waar zij sedert 1 Junij tot het houden van praktische oefeningen gelegerd waren, verlaten, zijnde het derde studiejaar met verlof gegaan en het vierde tot officier bevorderd. Gisteren en heden hebben de kadetten van het tweede en eerste studiejaar de Akademie verlaten, om zich insgelijks met verlof tot 1 September aanstaande huiswaarts te begeven.

— In het *Prov. Dagblad* van Noordbrabant leest men:

»Wij vernemen, dat bij ministeriële beschikking van den 7den dezer maand, tot kweekelingen aan 's rijks kweekschool alhier zijn benoemd: 1. J. F. van der Heijden, van 's Hertogenbosch; 2. P. J. van den Briel, van St. Oedenrode; 3. A. de H. Minds Smit, van Boxmeer; 4. T. M. Smout, van Bergen-op-Zoom; 5. J. Verweij, van Oirschot; 6. H. G. P. Obdeijn, van Wijbosch Beekveld Mierlo, van Waaroij; 8. H. Verbeeten, van Vierlingsbeek; 9. L. Lion, van Boxmeer; 10. G. E. Smeele, van Veere.

Tot hulponderwijzers-kweekelingen: 1. W. M. Morren, van Andel; 2. A. H. van der Ginten, van Eindhoven; 3. J. L. Boon, van Hendrikveld;

4. A. van der Heijden, van Hendrik-Ido-Ambacht; 5. H. F. Ikink, van Tilligte; 6. J. C. Tummers, van Driel; 7. H. Bastiaanse, van Halsteren; 8. J. H. H. Kuster, van 's Hertogenbosch; 9. J. A. Claessens, van 's Hertogenbosch.

— Den 9den dezer hield het Provinciaal Genootschap van kunsten en wetenschappen in Noordbrabant zijne 27ste algemeene vergadering, welke door jhr. mr. *J. B. Verheijen*, als voorzitter, met eene korte toespraak aan de leden geopend werd. Na afloop der bij het reglement voorgeschreven werkzaamheden betrad de heer dr. *Wap* van Delft, het spreekgestoelte en sprak over Kosmologie, met het oog op ons voorgeslacht bij de invoering van het Christendom hier te Lande. Hij trad daarbij in eene beschouwing van de denkbeelden over de maan, de zon en de overige hemelligchamen bij de oude Germanen; deelde voorts hunne gedachten mede over het water en vuur, over de aarde, het dierenrijk met zijne verschillende afdeelingen enz. Deze rede gaf aanleiding tot menige pikante vergelijking met de tegenwoordige begrippen van de natuurkennis, waardoor herhaaldelijk de lachlust der hoorders werd opgewekt; zij werd met het grootste genoegen aangehoord. Ten slotte gaf dr. *Wap*, met de hem eigene zeggingskracht, een overzigt van al het merkwaardige op de Delftsche tentoonstelling van oudheden aanwezig, en boeide daardoor het talrijk auditorium zoozeer, dat menigeen zich opgewekt gevoelde die tentoonstelling in persoon in oogenschouw te nemen.

Door den Voorzitter, den heer *Verheijen*, is bij het door hem gegeven verslag ook melding gemaakt van het bezoek door dr. *Heis*, professor te Munster, aan de stad 's Hertogenbosch gebragt, met het doel om hier en elders onderzoek in te stellen aangaande het op 4 Maart waargenomen verschijnsel, dat volgens dien geleerde, een ware specialiteit in verschijnselen van dezen aard, door eene meteoriet zou zijn voortgebragt, die in eene rigting van noord naar zuid over ons Land heengetrokken, ook over 's Bosch, bewesten Eindhoven, te Eerzel en omstreken, zou zijn gesprongen. Van den loop van dit verschijnsel en van andere bijzonderheden was door dr. *Heis*, naar aanleiding der hem toegezonden berigten, eene schets ontworpen, van welker waarheid hij zich nu, na het ingesteld onderzoek, volkomen overtuigd hield. Het Genootschap had genoemden geleerde zijne hulp toegezegd in het opsporen van de welligt hier of daar verspreid liggende deelen der gesprongen meteoriet.

Door den Voorzitter werd voorts nog als eene verrassing medegedeeld dat jhr. mr. *M. A. Martini*, vroeger gezant en gevolmagtigd Minister aan het Hof van Zweden en Noorwegen, onlangs overleden, aan het genootschap bij uiterste wilsbeschikking als geschenken waren aangeboden: 1°. een manuscript, bevattende beschrijving en teekening der zerken in de Groote Kerk te 's Hertogenbosch, zoo als zij lagen in het jaar 1421, door hem zelven bewerkt; 2°. een oud schilderstuk voorstellende hertog *Filips* den Goede van Bourgondië; 3°. idem van *Frank van Borselen*; 4°. origineel portret in olieverw, door *Mierevelt*, van *Maria van Reigersberg*, vrouw van *Hugo de Groot*; 5°. schilderij in olieverw, voorstellende den in de Deensche geschiedenis vermaarden graaf *Cerfits Ulfeld* en zijne gemalin *Christina*, dochter van *Christiaan IV* van Denemarken; 6°. een klein bronzen standbeeld te paard van Koning *Willem II;* 7°. een verguld gips borstbeeld van Koning *Willem III;* 8°. een in koper gedreven, later verguld antiek kunststuk, voorstellende *Rebekka* aan de bron; 9°. zijn eigen levensgroot borstbeeld in kostuum, in vergulde lijst.

Door het prov. N.-Brab. genootschap voor kunsten en wetenschappen zijn de 3 volgende prijsvragen uitgeschreven:

1°. Eene zooveel mogelijk volledige en taalkundig beoordeelende opgave van woorden, woordvoegingen en spreekwijzen in de Noord-Brabantsche spreektaal in zwang, doch in de beschaafde Nederlandsche taal niet of niet meer in gebruik.

2°. Eene geschiedenis der krijgsverrigtingen, die in Noord-Brabant van af 1793 tot 1815 hebben plaats gehad.

3°. Overzigt van den invloed door den arbeid der kinderen in fabrieken, op hunne zedelijke, verstandelijke en ligchamelijke ontwikkeling uitgeoefend, voor wat betreft Tilburg, Eindhoven en Helmond, met de aan die steden grenzende gemeenten.

— Op Dingsdag den 28sten Julij aanstaande zullen voor het provinciaal geregtshof van Noordbrabant teregt staan: 1°. *Sebastiaan Stevens*, oud 26 jaren, zonder beroep, geboren te Princenhage; 2°. *Adriaan Stevens*, oud 29 jaren, arbeider, geboren te Tilburg, en 3°. *Hendrikus van Berlo*, oud 35 jaren, wever, geboren te Gemert, en allen laatst woonachtig geweest te Gemert, thans te 's Bosch in hechtenis, beklaagd van het te zamen in onderlinge vereeniging, in den nacht van den 26sten op den 27sten December 1862 uit de Roomsch-Katholieke kerk te Lieshout, die met de daarneven staande en bewoonde pastorie binnen dezelfde algemeene omsluiting is gelegen, door middel van inklimming, buiten- en binnenbraak, arglistig wegnemen en zich toeëigenen van een aantal gouden en zilveren kerksieraden en andere goederen, en zulks door den eersten beklaagde, na reeds te voren tot eene correctionele gevangenisstraf van langer dan een jaar en door den derde na reeds te voren tot kriminele straf te zijn veroordeeld geweest.

En worden de drie voornoemde beklaagden beschuldigd van diefstal bij nacht door meer dan een persoon, gepleegd in de aanhoorigheid eener bewoonde huizing, door middel van inklimming, buiten- en binnenbraak.

24 getuigen zijn door het openbaar ministerie in deze zaak opgeroepen.

— Te 's Bosch is in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen een feest gegeven aan 142 mannelijke lijders als belooning voor den ijver in het volbrengen van hun dagelijksch werk betoond en ter aanmoediging van anderen, die nog niet tot arbeid te bewegen waren. Er werd wedstrijd gehouden met den hand- en kruisboog, in het beugelen, mastklimmen, hangende broodjes opvangen met den mond, en zakloopen, waarmede horologiën, Duitsche pijpen, tabak- en snuifdoozen, portefeuilles, zakkammetjes, sigaren enz. te winnen waren. De vreugde en orde werd niet verstoord; bij 't uitdeelen had nog menig incident plaats, de winner van een zakkammetje beklaagde zich er over, dat hij juist dit trof; hij nam zijn muts af, en hij had een geheel kaal hoofd!

— Uit Veghel wordt van den 12den Julij geschreven. In de naburige gemeenten Uden en Boekel heeft gisteren een formeel oproer plaats gehad. De landbewoners waren elkander sedert lang vijandig. Over eene weinig beduidende oorzaak ontstond dan gisteren eene hevige woordenwisseling tusschen eenige boeren; velen mengden zich ongeroepen in dien strijd, totdat partijen tot eene aanzienlijke menigte waren aangegroeid en er met gebruikmaking van pieken, gaffels, zeissen enz. eene feitelijke ontmoeting plaats vond. Van weerszijden moeten vele verwondingen hebben plaats gehad. Door het bijeentrekken van al de omliggende brigades marechaussées en door het doen van eenige arrestatiën moet er de rust oogenschijnlijk zijn teruggekeerd.

— De Koninklijke marechaussée te Grave werd deze week onderrigt dat men in de naburige gemeente Herpen sedert jaren een krankzinnig man mishandelde en opgesloten hield. Toen de brigade-kommandant, geassisteerd door de noodige manschappen, ter aangeduide plaatse onderzoek deed, vond men den ongelukkigen S.... bijna zonder kleederen in een vochtig, klein, smerig, zonder licht, en, wat meer zegt, zonder luchtgaten voorzien hok, opgesloten. Bedoelde verblijfplaats gaf dan ook, toen zij geopend werd, zulk eene onverdragelijke lucht van zich, dat de aanwezigen bijna in onmagt vielen. De lijder zag er allerellendigst uit, verklaarde eenige jaren geleden er eens eene enkele maal te zijn uit geweest, en is ter verpleging naar het krankzinnigengesticht te 's Hertogenbosch opgezonden. Dit is het tweede feit van dien aard in het arrondissement van 's Bosch gepleegd, dat binnen eene maand tijds ter kennis der justitie komt. Het andere had in de gemeente Boekel plaats.

— Als eene bijzonderheid kan worden medegedeeld, dat er in de gevangenis voor veroordeelde vrouwen te Woerden, over een getal van 253 gevangenen, gerekend van 10 Nov. 1862 tot 17 Junij ll. geene overleden is. Dit mag niet alleen worden toegeschreven aan de gezonde ligging der gevangenis, maar ook aan de aldaar heerschende zindelijkheid, orde en zorg voor luchtverversching.

— Als een bijzonderheid meldt men uit Gorinchem dat in de Merwede een steur gevangen is, welke eene zwaarte had van niet minder dan 250 Ned. ponden. De visschers ontvingen voor dien reusachtigen visch ƒ 32.

Op verzoek van den adressant wordt van het volgende stuk hieronder mededeeling gedaan.

Aan

den Schuttersraad der Dienstdoende Schutterij te Breda.

Vertoont met gepasten eerbied *Pieter Martinus Kamerling*, adjudant-onderofficier bij de Dienstdoende Schutterij te Breda;

Dat hij, adressant, bij missive van den kapitein der derde kompagnie *F. Stevens*, tijdelijk waarnemend kommandant der schutterij, in dato 19 Junij 1863, n°. 6, het berigt heeft ontvangen, dat hij werd ontheven van zijne betrekking en graad, en ontslagen als lid der schutterij, met verder te kennen geven, dat zijne gratificatie als zoodanig van 1°. Julij af zou vervallen;

Dat de adressant de reden van dat schrijven niet kan bevroeden, maar nog veel minder kan nagaan, krachtens welke bevoegdheid de kapitein, tijdelijk waarnemend kommandant, bij eene ongemotiveerde, en 't zij met eerbied gezegd, niet geheel duidelijke beschikking, een onderofficier niet enkel *ontheft* van dien graad, en van zijne *bezoldiging* als zoodanig *vervallen verklaart*, maar zelfs als lid der schutterij *ontslaat*, zoodat adressant een oogenblik de echtheid van dat hem toegezonden stuk heeft betwijfeld, tot dat hij, door het stilzwijgen des kapiteins op zijne aanmerkingen, in de meening werd bevestigd, dat inderdaad de kapitein, tijdelijk waarnemend kommandant, zoo geheel onbekend schijnt te zijn met de wet op de schutterijen, of zoo fier op het tijdelijk erlangde gezag, dat hij, met ter zijde stelling van alle wettelijke voorschriften, zich de magt toeschrijft, om zonder eenige reden of rekenschap een schutter en onderofficier weg te jagen;

Dat de adressant in de wet slechts tweederlei ontslag kan lezen, in art. 26 *het eervol ontslag*, na het verstrijken van diensttijd, aan den schutter *op diens verlangen, door het hoofd van het plaatselijk bestuur* te geven, en in art. 34 het *niet eervol ontslag*, de wegzending *in het uiterst geval*, des noods, wegens verzet tegen meerderen *als straf* opgelegd door de bevoegde magt;

Dat de kapitein, tijdelijk waarnemend kommandant, in zijne overkorte beschikking, van het *eervolle* geene melding heeft gemaakt, maar tot heden ook nog niet is verheven tot hoofd des plaatselijken bestuurs, en wel niemand van het verlangen des adressants zal kunnen doen blijken;

Dat men alzoo tot het besluit moet komen, als zoude de kapitein, tijdelijk waarnemend kommandant, zich in de plaats, ja boven den Schuttersraad hebben gesteld, om, van uit die hoogte, zonder motieven, als ware hij onschendbaar en onfeilbaar; zonder onderzoek, als volstond zijn wil voor wet; zonder verhoor, als ware die waarborg van alle regt bij hem overbodig; zonder beschuldiging zelfs, als gold zijn *bon plaisir* in eene schutterij, der burgerlijke krijgsmagt, een onderofficier, die den Staat meer dan dertig jaren heeft gediend, met de zwaarste straf te treffen, die de wet kent, en hem schandelijk weg te jagen uit de rijen der schutters;

Dat adressant zich die handeling, ook als eerzaam en geacht ingezeten der gemeente, niet mag laten aanleunen, te minder, omdat hij, zich niet als wettig ontheven kunnende beschouwen, zijne pligten als adjudant-onderofficier zou moeten blijven waarnemen, en dit niet zou kunnen doen in strijd met de bevelen des kommandants; maar ook vooral, dewijl de daad van den heer

Stevens, niet als burger, maar als kapitein tijdelijk waarnemend kommandant gepleegd, indien zij moest worden goedgekeurd, een vlek op zijn onbesproken leven zou werpen, die hij er niet op mag laten kleven;

Dat men te vergeefs in het gegeven ontslag een uitvloeisel van artikel 31 der wet zou zoeken, dewijl met het ontheffen van den rang van onderofficier in den brief verbonden is het ontslag als lid der schutterij en dus het schandvlekkende karakter ten volle daaraan is gegeven, doch ook zonder dat, de regel volstrekt niet kan opgaan, dat hij, die het regt heeft van aanstelling, ook het regt heeft van ontslag, wanneer de wet hem dat niet toekent;

Dat men evenmin kan aannemen, dat de beschikking een oogenblikkelijke maatregel was, dien de kommandant moest nemen wegens eenig zwaar vergrijp, daar vooreerst de adressant van geen vergrijp wordt beschuldigd of daarvoor is vervolgd; ten andere de schuttersraden alleen, blijkens art. 63 der wet en het Koninklijk besluit van 25 Mei 1829 over vergrijpen hebben te oordeelen op vervolging des Auditeurs en volgens de vormen, bij die voorschriften bepaald; en ten derde door zulk eene voorloopige beschikking op onverantwoordelijke wijze zou geanticipeerd zijn op en geprejugeerd aan het oordeel van den schuttersraad, indien deze over het vergrijp zou moeten vonnissen, dewijl die raad slechts de keuze zou hebben tusschen het reïntegreren van den beschuldigde en alzoo het *reniëren* van den kommandant, en de veroordeeling van den schuldig bevonden beklaagde tot dezelfde straf van wegzending, al ware het voor het geringste misdrijf;

Dat adressant hier niet enkel zijne eigene zaak bepleit, maar van allen, die voortaan aan willekeur en eigenmagt zouden zijn blootgesteld en alzoo voor de vrijheid en orde, waarop alle burgers aanspraak hebben krachtens de wet;

Dat hij zich geenerlei vergrijp bewust is, hetwelk eenigermate strafbaar kon zijn *naar de wet*;

Mitsdien verzoekt de adressant eerbiedig, dat de schuttersraad hem toelate tot verantwoording, immers zoodanige maatregelen neme, dat zijn zaak naar de voorschriften der wet worde behandeld en afgedaan.

SPOORWEG ANTWERPEN-ROTTERDAM.

ZOMERDIENST, 1 JULIJ 1863.

Vertrek van Antwerpen naar Rotterdam en Breda: 7 u. 50 m. 's morgens, 12 u. 20 m. 's middags, 5 u. 50 m. 's namiddags.

» » Antwerpen naar Rozendaal: 10 u. 45 m. 's morg., 4 u. 30 m. 's namiddags (goederentrein en rijtuigen 1e klasse).

» » Rotterdam naar Antwerpen en Breda: 10 u. 30 m. 's morgens, 3 u. 10 m. 's namiddags, 11 u. 15 m. 's avonds.

» » Rozendaal naar Antwerpen: 7 u. 40 m. 's morgens.

» » Breda naar Antwerpen en Rotterdam: 6 u. 45 m. 's morgens, 12 u. 10 m. 's middags, 5 u. 30 m. 's namiddags.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

VAN DEN 11. TOT DEN 15. JULIJ 1863.

BEVALLEN.

C. M. de Ruyter, geb. Boom, z. — E. Koremans, geb. Jansen, z. — B. P. J. A. Vossenaar, geb. van Daasdonk, z. — C. Lammoré, geb. van der Wal, z. — M. C. van Laarhoven, geb. van Kempen, d. — M. Pas, geb. Monden, z.

OVERLEDEN.

J. van den Bos, oud 4 maanden, d., Leuvenaarswal. — J. H. Thomas, oud 2 maanden, d., Haagdijk. — W. L. Swaan, oud 60 jaren, eerst weduwenaar van G. S. M. de Bosson, thans echtgenoot van J. Goudriaan, Sint-Catharinastraat.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM den 13den Julij.

TARWE flaauw met weinig handel; 129 ℔ O. bonte Pools. *f* 340.

ROGGE bij kleinigheden onveranderd, Pruiss. bij partij iets lager; 121 ℔ Galatz *f* 214; 123 ℔ Pruiss. *f* 215; 122/124 ℔ dito *f* 214, *f* 220; 120 ℔ Jar. dito *f* 201 bij partij; 121 ℔ Petersb. *f* 217; op levering Oct. *f* 195.

GERST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT onveranderd; 120/121 ℔ Nijkerk. *f* 213, *f* 216; 121 ℔ Holst. *f* 210; Fransche per 2100 kili *f* 175 o/d Zaan.

KOOLZAAD; Aweel 65 p. vlw. Betuwsch Aweel *f* 13³/₈.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 44³/₄; vlieg. *f* 43½; 1 Mei *f* 44½; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 40⁵/₈.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 47¼; vlieg. *f* 46; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 43¼.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* 48¼; vlieg. *f* 47.

RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 74, *f* 78.

LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 9, *f* 13.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 14, Julij 1863.

Het Nederl. Mudde Tarwe Nieuwe	van *f* 8,60	tot *f* 10,75.
Het dito dito Oude witte Tarwe	» » 8,60	» » 10,55.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 6,95	» » 7,35.
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 6,60	» » 6,80.
Een dito pond Boter	» » 0,76	» » 0,78.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» » 0,00	» » 0,00.
Het 1000 Eiken Telhout	» » 3,50	» » 3,74.
Het 1000 Doof Hout		» 2,70.
De kar Spaanders		» 4,45.
De » Struiken		» 4,55.
De 100 Mutsaards	van *f* 4,50	tot » 5,50.

251e STAATS-LOTERIJ.

VIERDE KLASSE.

1e TREKKING. N°. 17862, *f* 2000; N°s. 2885 en 6137, ieder *f* 1000.
2e » N°. 19786, *f* 25,000; N°. 2209, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (14 Julij) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 64¼⁄₁₆; 3 pCt. 76³/₈; 4 pCt. 99⁷/₈; O. I. Leening 4 pCt. 99¹⁵/₁₆; Amort.-Syndik. 3½ pCt. 93½; Handelm. 148⁷/₈; Spanje 2 pCt. 48⁹/₁₆; 3 pCt. 51⁵/₈; Portugezen 3 pCt. 47⁵/₈; Rusland 5 pCt. 102½; Id. 1828—29 100½; 5de Serie 84³/₄; 6de Serie 90¹/₁₆; 3 pCt. 57⁷/₈; 4 pCt. 78⁹/₁₆; 4½ pCt. 90⁵/₁₆; Spoorwegaand. 199¼; Oostenrijk Metall. 5 pCt. 67⁷/₈; 2½ pCt. 33¹/₁₆; Zilveren 5 pCt. 85⁵/₈; Nationalen 69³/₈; Venezuela 24⁵/₈; Mexiko 37⁹/₁₆; Ecuador 16¼; Griekenland 34⁹/₁₆.

Advertentiën.

. Heden overleed, na een langdurig lijden, tijdig voorzien van de H. H. Sacramenten der Stervenden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote ANNE ALEXANDRINE DE LA MONON, na eene allergelukkigste echtvereeniging van circa 36 jaren.

J. V. DE LA COSTE DE WATERMALLE,
Gepens. Luitᵗ.-Kolonel.

'S PRINCENHAGE, den 14. Julij 1863.

Algemeene Kennisgeving.

Vereeniging voor Handel en Nijverheid

te BREDA.

In de ALGEMEENE VERGADERING van *Maandag* den 13den dezer, zijn tot CANDIDATEN voor het Lidmaatschap van den Gemeenteraad alhier *GEPROCLAMEERD*: de Heeren:

A. J. BOUWENS.
Dr. J. RENS.
J. J. L. INGENHOUSZ.
J. C. LIPS.
A. J. VERLEGH.

BREDA, 14 Julij 1863.

Namens het Bestuur:
J. REIJNDERS,
Commissaris-Administrateur.

NEDERLANDSCHE BEETWORTEL-SUIKER-FABRIEK

te OUDENBOSCH.

Ingevolge Art. 18 der Statuten wordt bij deze aan Heeren Deelhebbers bekend gemaakt, dat over het afgeloopen Boekjaar zal worden uitgedeeld VIER EN VIJFTIG GULDEN per aandeel, waarvan de betaling zal geschieden van den 15. dezer af, ten Kantore van de Heeren Gebrs. CHABOT te *Rotterdam*, tegen intrekking der eerste Coupon.

DE DIRECTIE.

PERSISCH INSECTENPOEDER.

Dit Zaad eener Bloem uit het Ararat-Gebergte doodt oogenblikkelijk weegluizen, vlooijen, motten, bladluizen, mieren en alle andere ongedierten. Men strooit het in de reten der vloeren, aan de wanden, in bedstellen, kisten, kasten, enz.; honden, koeijen, vogels en andere dieren wrijft men daarmede in. Wollen goederen en bontwerk kan men daardoor tegen mot bewaren en die, waarin ze reeds is, spoedig daarvan bevrijden. Bloemen en planten kan men er mede van ongedierte zuiveren. Waar het niet goed te strooijen is, kan men het met een blaaspijp inblazen. 50 Cents het Zakje.

VERKOOPHUIS te Amsterdam.

Breda, Henri Sprengers.	Leur, Jos van den Berg.
» M. Janssen, voorheen Wede.	Oosterhout, Gebr. Driessen.
J. Soomers.	Rozendaal, M. D. v. Leeuwen.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Steenbergen, W. v. d. Kar.
» P. F. Appelboom, Apoth.	Tilburg, C. H. Domhoff.
Eindhoven, A. Beguin.	Waalwijk, P. Reijnen, voorheen
Helmond, A. Hoffmans.	F. v. d. Klokker.
's Hertogenbosch, F. J. Welsch.	» P. J. van Gils.

En in alle andere Steden in de bekende Depôts.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.